

Spojité stínování

© 1996-2019 Josef Pelikán
CGG MFF UK Praha

pepca@cgg.mff.cuni.cz
<https://cgg.mff.cuni.cz/~pepca/>

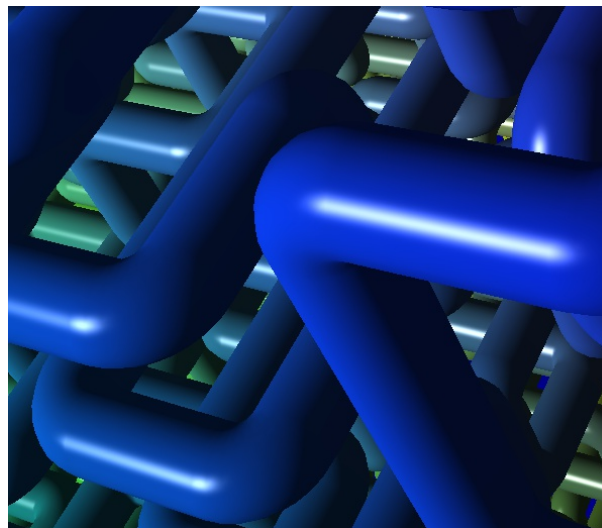
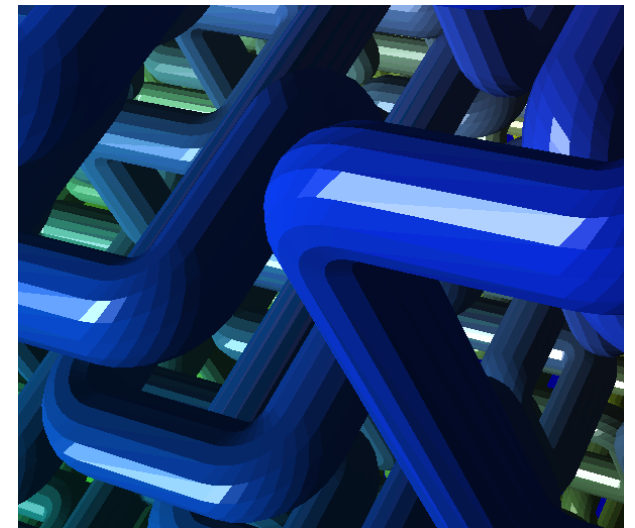
Stínovací algoritmy

Metody aplikace osvětlovacího modelu při zobrazování plošek (B-rep)

Konstantní stínování

Spojité stínování

- Gouraudova interpolace barvy
- Phongova interpolace normály

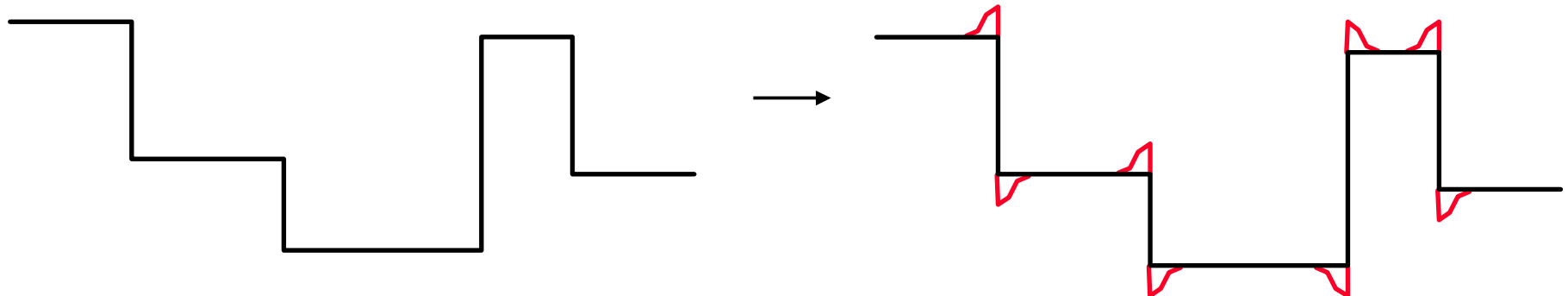
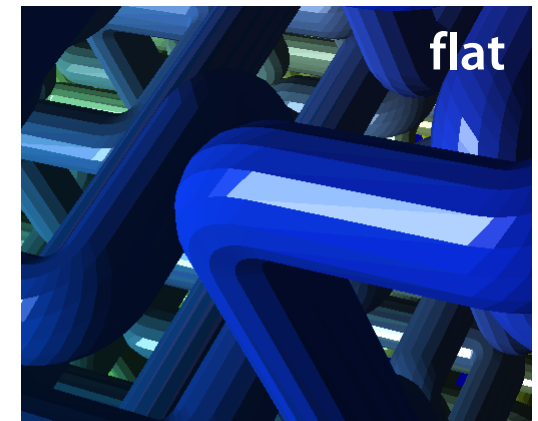
Konstantní stínování („flat shading“)

Spočítá se **osvětlení** jednou na každé stěně (např. v těžišti)
a celá stěna se vyplní **touto barvou**

Funguje dobře u **hranatých těles**

Oblé plochy aproximované trojúhelníky

- příliš se zvýrazní umělé hrany tělesa
- tzv. **Machův efekt** (zrakový systém člověka)

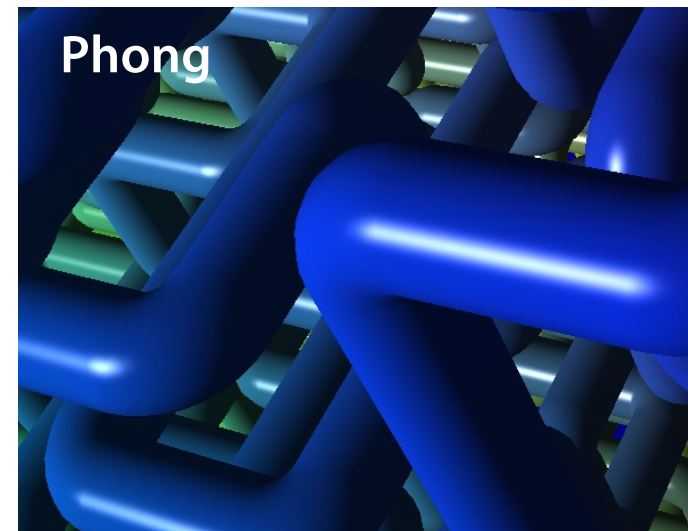
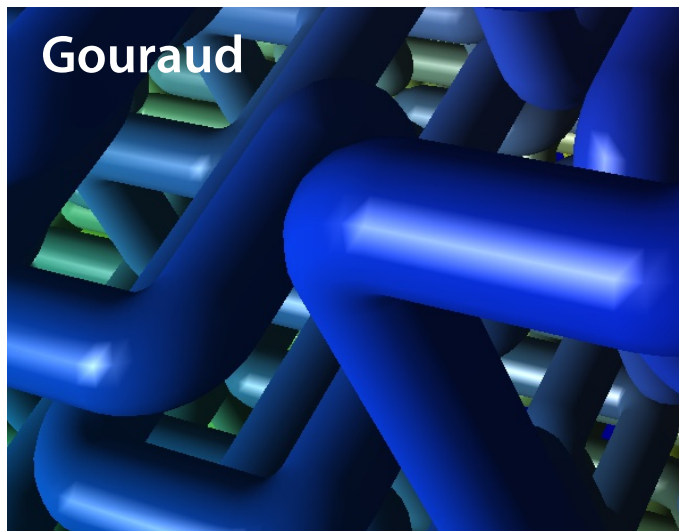
Spojité stínování

Interpolace barvy – Gouraudovo stínování

- rychlejší, vhodné jen pro matné povrchy
- HW implementace (byla součástí „fixed pipeline“ na GPU)

Interpolace normály – Phongovo stínování

- pomalejší, realističtější, vhodné i pro lesklá tělesa
- na GPU se implementuje ve fragment/pixel shaderu

Gouraudovo stínování

V umělých vrcholech tělesa se spočítá **normálový vektor** a z něj **osvětlení** (barva)

- aplikace zvoleného modelu osvětlení

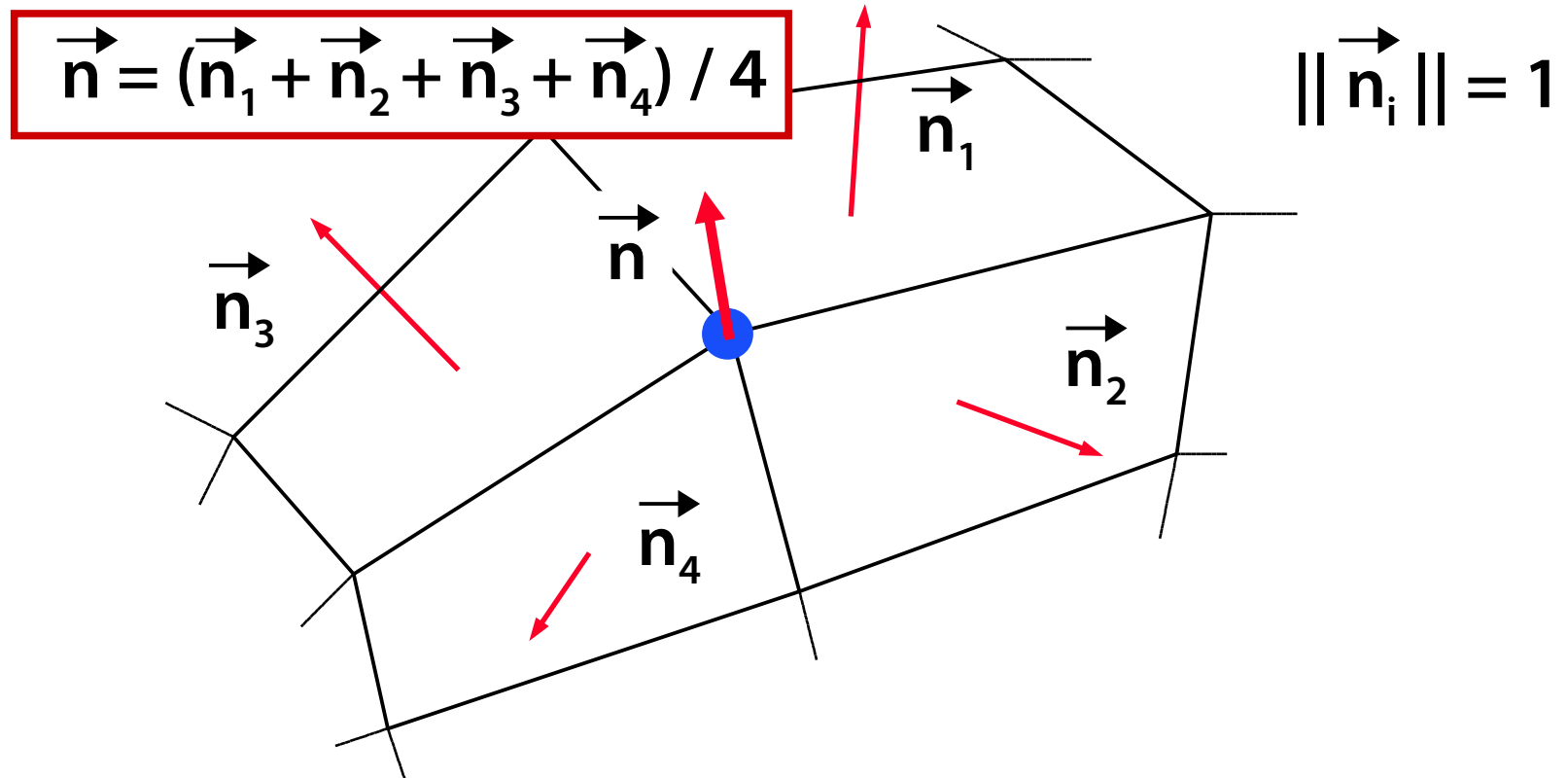
Uvnitř stěn se počítá barva **bilineární interpolací**

- vyplňování řádkovým rozkladem
- GPU rasterizer

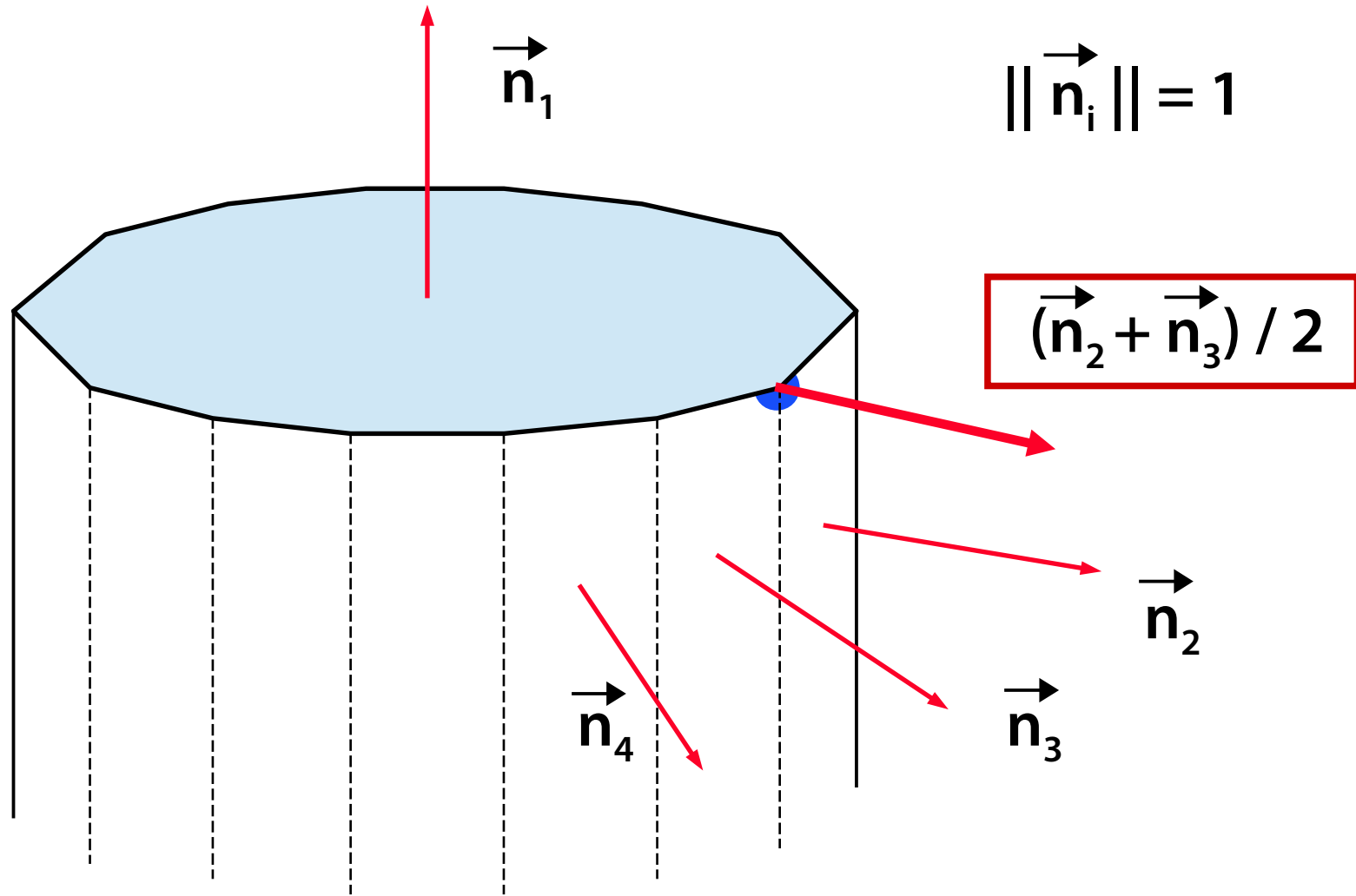
Výpočet normál ve vrcholech

- 1 Analyticky – podle přesných vzorců původní plochy
- 2 Aproximací normál sousedních stěn

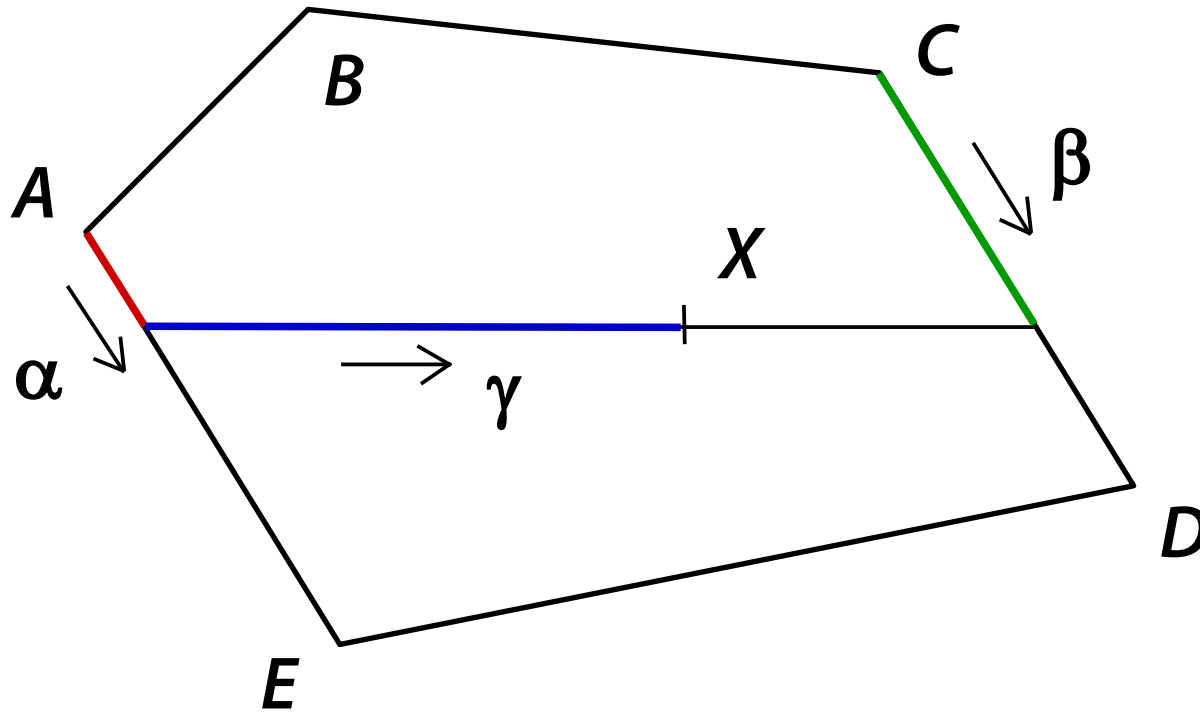

Skutečné a pomocné hrany

Bilineární interpolace

$$\mathbf{f}_X = (1 - \gamma) \cdot [(1 - \alpha) \cdot \mathbf{f}_A + \alpha \cdot \mathbf{f}_E] + \gamma \cdot [(1 - \beta) \cdot \mathbf{f}_C + \beta \cdot \mathbf{f}_D]$$

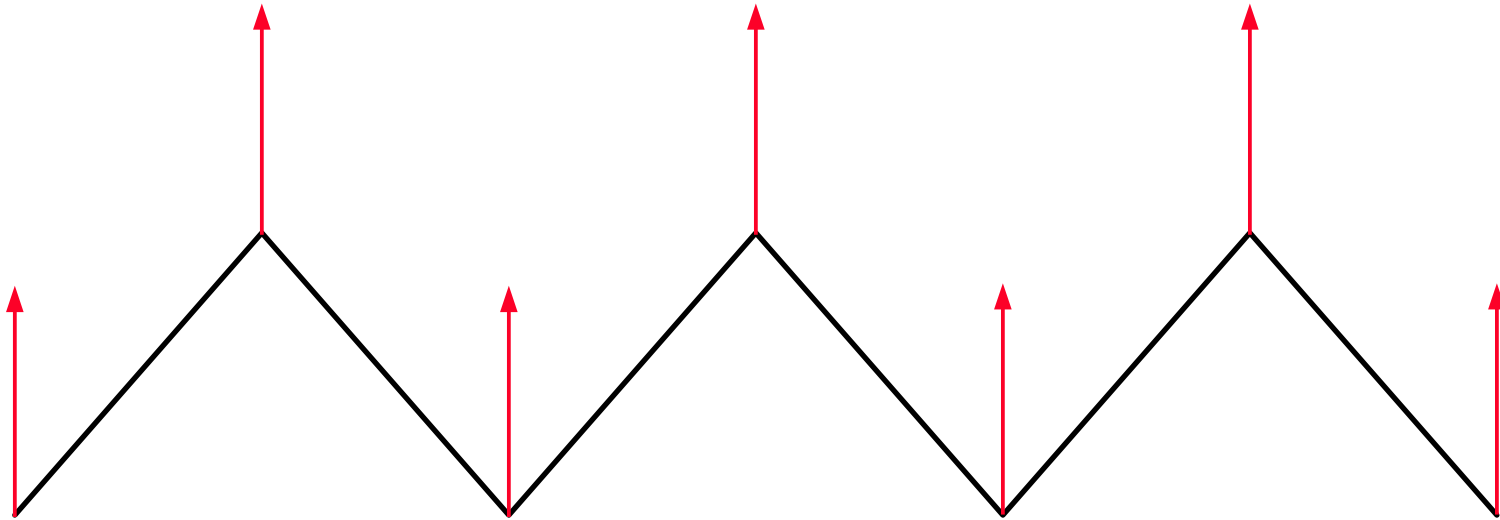

Problémy interpolace (barvy)

Špatně vystihuje **maximum odrazu** (zejména zrcadlového odlesku)

Není invariantní k **otočení!**

Pozor na špatný výpočet **normál!**

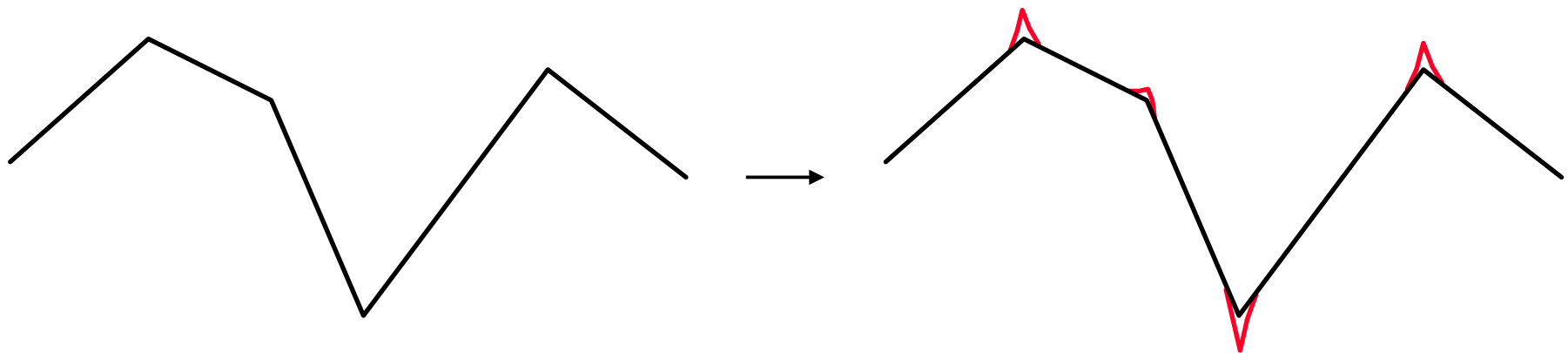

Machův efekt (1865)

Zvýraznění **nespojité intenzity** nebo její **derivace!**

Je způsoben **laterální inhibicí** fotoreceptorů
(sousedních neuronů) na sítnici

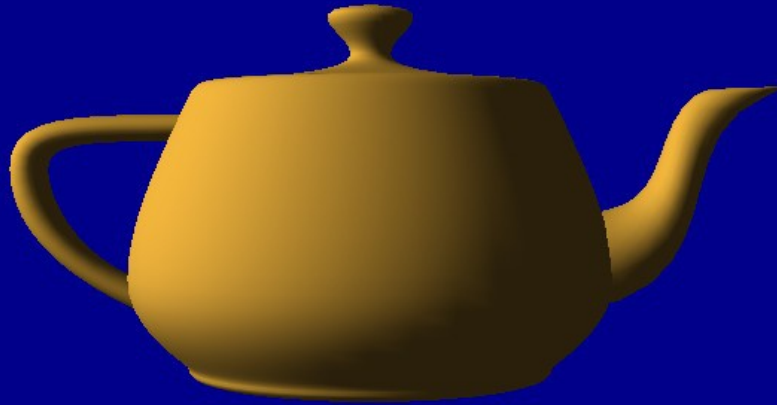
- aktivovaná buňka potlačuje citlivost sousedních buněk

Interpolace barvy – mat a lesk

Gouraud

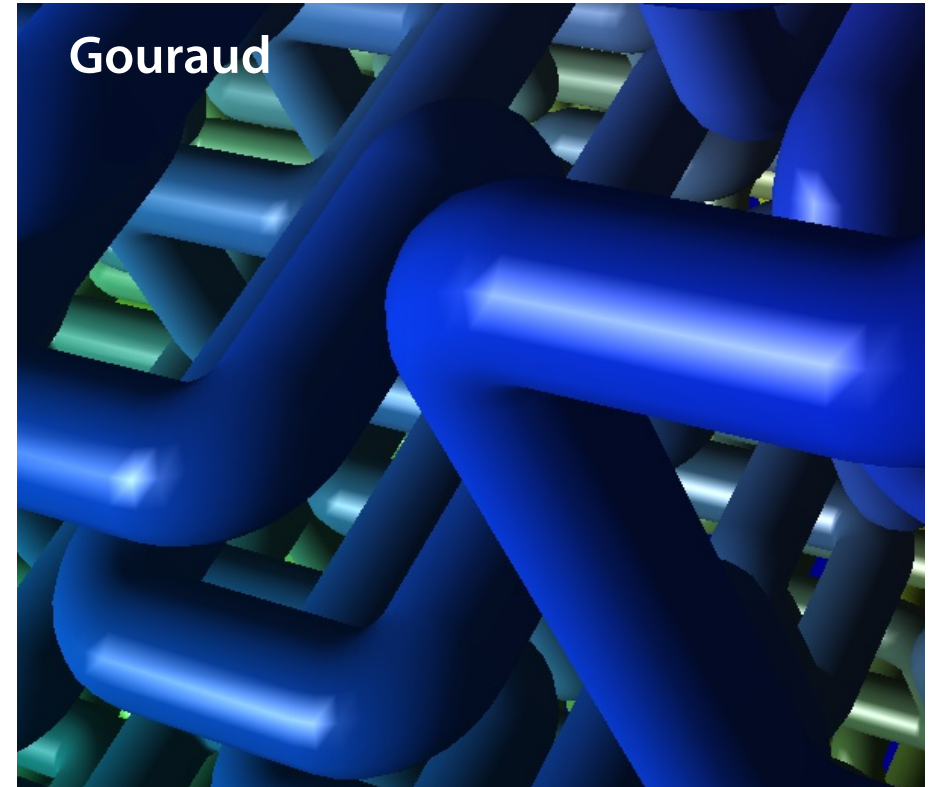
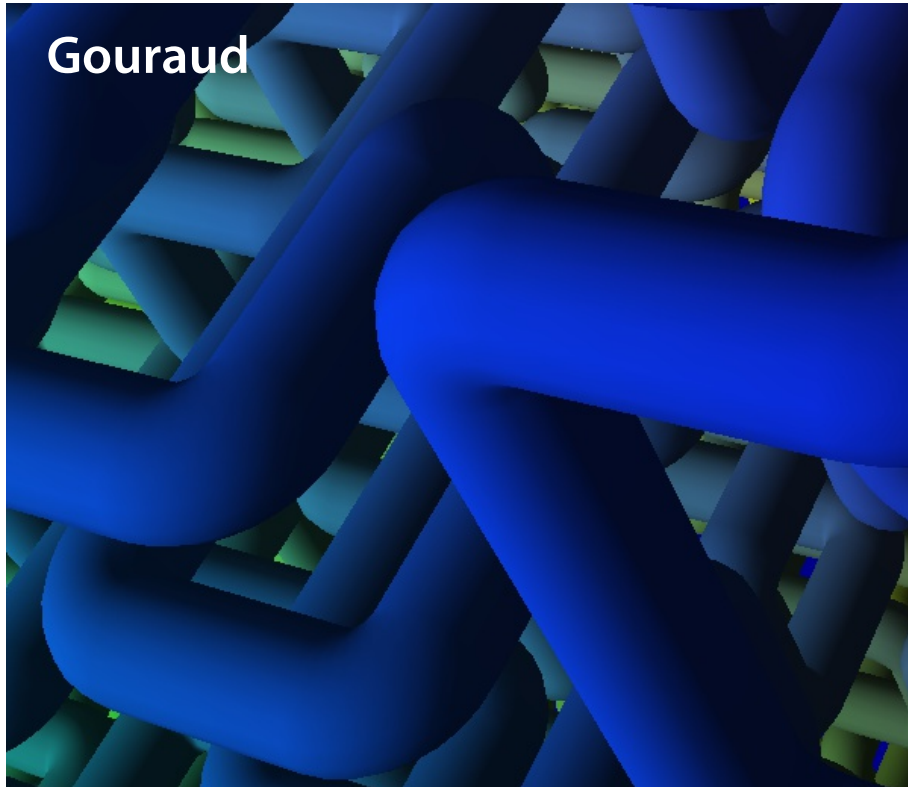

Gouraud

Interpolace barvy – mat a lesk

Phongovo stínování

V **umělých vrcholech** tělesa spočítám **normálové vektory**

Uvnitř stěn dopočítávám normálu v každém pixelu
bilineární interpolací

- vyplňování řádkovým rozkladem

V **každém vnitřním pixelu** plochy počítám **osvětlení** (barvu)

- aplikace zvoleného modelu osvětlení

Interpolace barvy vs. normály

Gouraud

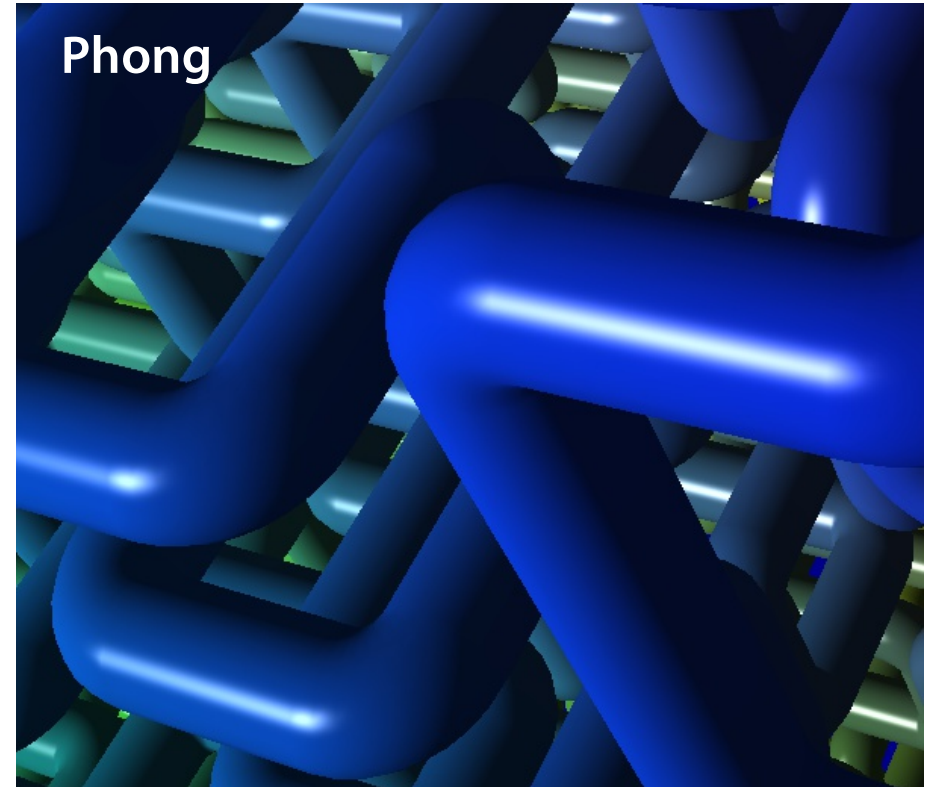
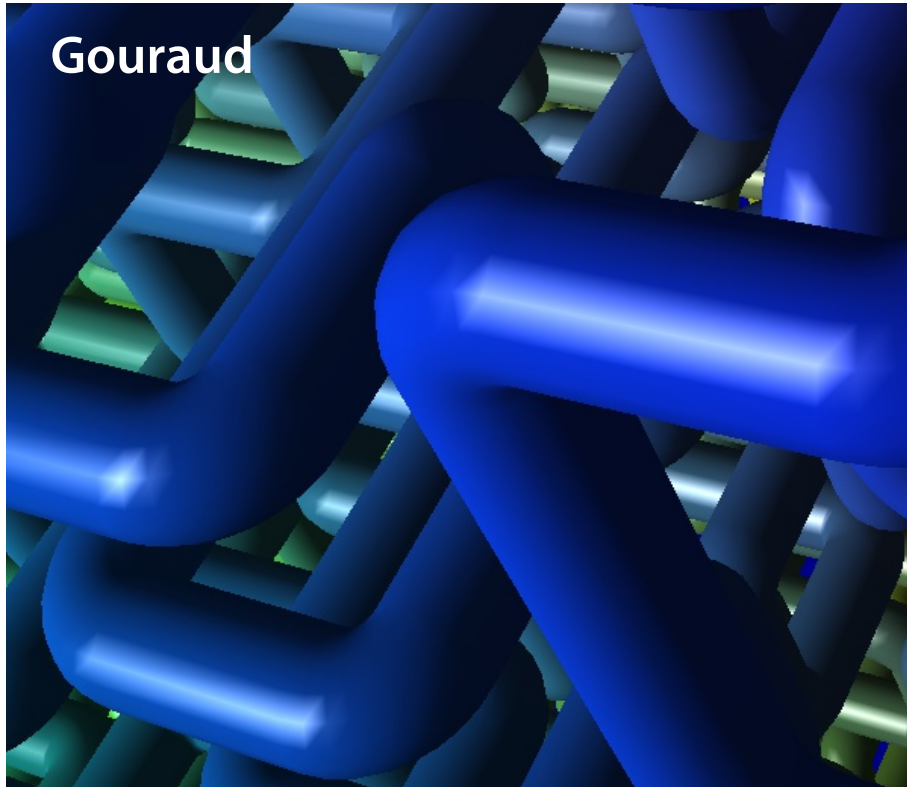

Phong

Interpolace barvy vs. normály

Větší výpočetní náročnost (Phong)

Normála se dopočítává v každém pixelu

- bilineární interpolace a normalizace vektoru – výpočet **odmocniny**
- existují přibližné metody interpolace bez odmocňování

V každém pixelu se počítá **model osvětlení**

- skalární součiny, umocňování, dělení

Literatura

J. Foley, A. van Dam, S. Feiner, J. Hughes: *Computer Graphics, Principles and Practice*, 734-741

Jiří Žára a kol.: *Počítačová grafika, principy a algoritmy*, 355-361